

Kötelező olvasmánylista

a Világirodalom (középkor – reneszánsz – barokk) (BBN-MIR-202/OT-MAGY-241) kollokvium beugrójához

1. Középkori epika

- a) *Roland-ének*, ford. RAJNAVÖLGYI Géza, Eötvös, Budapest, 1996. Választható részletek: vagy 1–646, vagy 1932–2410, vagy 3705–4002.
- b) *Nibelung-ének*, ford. MÁRTON László, Kalligram, Budapest, 2020, 1–2., 10–16., 20–21. ének.

2. Középkori verses regény

- a) THOMAS, *Trisztán és Izolda*, ford. KÉPES Júlia, Akkord, Budapest, 2001 (Talentum diákkönyvtár). Részlet: 177–272.
- b) CHRÉTIEN DE TROYES, *Az Oroszlános Lovag (Yvain)*, ford. VAJDA András, Eötvös, Budapest, 1998 (Eötvös klasszikusok).
- c) GUILLAUME DE LORRIS – JEAN DE MEUN, *Rózsaregény*, ford. RAJNAVÖLGYI Géza, Eötvös, Budapest, 2008 (Eötvös klasszikusok). Részlet: Guillaume de Lorris része (1–4060. sor) és a befejezés (18997–21886. sor).
- d) DANTE Alighieri: *Pokol*, ford. NÁDASDY Ádám, Magvető, Budapest, 2017. (Ennek részeként is: DANTE, *Isteni színjáték*, ford. NÁDASDY Ádám, Magvető, Budapest, 2017. Mind a két kötet többször is megjelent.)

3. Középkori prózaregény, kevert (prózai és verses) műfajok

- a) Sir Thomas MALORY, *Artúr királynak és vitézeinek, a Kerek Asztal lovagjainak históriája*, ford. TELLÉR Gyula, Magyar Helikon, Budapest, 1970. Részletek: *Artúr könyve*, *Launcelot és Guinever szerelmének könyve*, *A Szent Grál könyve*, *Artúr halálának könyve*, 9–32, 97–104, 259–328, 357–424.
- b) *Aucasin és Nicolete*, ford. TÓTH Árpád, számos kiadás, online: <http://mek.oszk.hu>
- c) JUAN RUIZ hitai esperes, *Jó szerelem könyve*, ford. SIMOR András, Eötvös József, Budapest, 2001. Részletek: 5–27, 40–42, 70–73, 99–102, 126–136, 144–150, 206–209.

4. A rövid elbeszélés formái – középkor

a) MARIE DE FRANCE, *A farkasember (Bisclavret), Lanval* = UŐ., *Tizenkét szerelmes rege*, ford. RAJNAVÖLGYI Géza, Eötvös József, Budapest, 2001 (Eötvös klasszikusok). Részletek: 61–68, 69–84.

b) *Szent Miklós püspök, Szent Patrik életrajza, Szent Orsolya és a tizenegyezer szűz = Legenda aurea*, szerk. MADAS EDIT, ford. BÁRCZI Ildikó et al., Neumann Kht., Budapest, 2004.
<http://mek.niif.hu/04600/04626/html/index.htm>

c) *Szent Elek története, Apollonius története = Gesta Romanorum. Középkori elbeszélések*, vál., ford. BORONKAI Iván, Magyar Helikon, Budapest, 1967, 14–18, 175–211.

d) JEAN BODEL, *A bolond óhaj; Névtelenek, A lány, aki repülni akart, Nagylikú Berengár = Szamártestamentum. Középkori francia mesék és bohózatok*, vál. LUKÁCSY Sándor, Helikon, Budapest, 1983, 169–175, 176–180, 252–260.

e) Geoffrey CHAUCER, *Általános előjáró beszéd*, ford. VAS István; *A törvénytudó meséje (The man of Law's tale)*, ford. GERGELY Ágnes; *Sir Thopas meséje*, ford. ORBÁN Ottó; *A bath-i asszonyosság meséje*, ford. KORMOS István = UŐ., *Canterbury mesék*, Európa, Budapest, 1987, 140–173, 201–212, 430–436.

5. A rövid elbeszélés formái – reneszánsz, barokk

a) Giovanni BOCCACCIO, *Dekameron*, ford. RÉVAY József, számos kiadás, <https://mek.oszk.hu/00300/00334/html/> (Csak ezek a részek: Előjáró beszéd, Első nap 1. novella, 3. nap 1. novella, 4. nap 9. novella, 6. nap 10. novella, 10. nap 10. novella)

b) NAVARRAI MARGIT, *Heptameron*, ford. ANTAL László, <http://mek.oszk.hu/04300/04374/04374.htm> (Csak ezek a részek: Előjáró beszéd, 50. történet)

c) Matteo BANDELLO, *Romeo és Giulietta*, ford. BARNA Imre = UŐ., *A pajzán griffmadár. Válogatott novellák*, vál. HERCZEG Gyula, Európa, Budapest, 1979, 241–276.

6. Középkori líra

A tételhez használandó legfontosabb antológiák:

Barátdalok és szerelmes énekek, szerk. PÁL Ferenc, Írisz, Budapest, 1999.

A tavaszidő édessége. Válogatás a középkor nyugat-európai költészetéből, összeáll. BÁNKI Éva, szerk. LADÁNYI-TURÓCZY Csilla, Kairosz, Budapest, 2004.

Udvariatlan szerelem. A középkori obszcén költészet antológiája, főszerk. BÁNKI Éva – SZIGETI Csaba, Prae.hu, Budapest, 2006.

- *oksztán*: IX. VILMOS (GUILHEM DE PEITIEUS), *Tavasziidőnek kezdetén*, ford. KÉPES Júlia, *Semmiről költöm versemet*, ford. LADÁNYI-TURÓCZY Csilla, *Barátaim, illendő lesz énekem*, ford. WEÖRES Sándor; JAUFRÉ RUDEL, *A nap májusban hosszú már*, ford. EÖRSI István; GUIRAUT DE BORNELH, *Dicső király, szent fény, tündökletes*, ford. LATOR László; Bernart DE VENTADORN, *Látok pacsirtát*, ford. WEÖRES Sándor; ARNAUT DANIEL, *Erős a vágy s szívembe árad*, ford. HORVÁTH Viktor, *E vidám és könnyed dalban*, ford. LADÁNYI-TURÓCZY Csilla

- **ófrancia:** THIBAUT DE CHAMPAGNE, *Mint én az egyszarvú olyan*, ford. TAKÁCS Zsuzsa; GACE BRULÉ, *Hazámbéli madársereg*, ford. TELLÉR Gyula; COLIN MUSET, *Ha a tavasz közeleg*, ford. HÁRS Ernő; JACQUES DE CAMBRAI, *A cserjésben*, ford. HORVÁTH Viktor

- **ő- és középfelnémet:** Walther von der VOGELWEIDE, *Ó jaj hogy eltűnt minden*, ford. RADNÓTI Miklós, *Hársfaágak csendes ágán*, ford. BABITS Mihály, *Világ-Asszony, rég kifizettem*, ford. SZABÓ Lőrinc; Oswald von WOLKENSTEIN, *Kedvvel, keccsel, bájjal*, ford. GYÖREI Zsolt

- **galego-portugál:** DÉNES KIRÁLY (DOM DINIS), *A jó provanszálók éneke szép*, ford. VASKÓ Péter, *Egy pásztorlány sírdogált*, ford. MOHÁCSI Árpád; Martim CODAX, *Tenger habja szólj nekem*, ford. VASKÓ Péter, *Hullámaid nézem, tenger*, ford. VASKÓ Péter

- **italiai:** Giacomo da LENTINI, *Ha látom arcát boldogabb az élet*, ford. BARANYI Ferenc; Guido GUINIZELLI, *A szerelem nemes szívben lakozik*, ford. SALLAY Géza; DANTE Alighieri, *Rövidül a nap és tágul az árnyék*, ford. SALLAY Géza, *Kik ösmeritek, hölgyek, a szerelmet* (részlet a *Vita novából*), ford. JÉKELY Zoltán

- **latin:** A *Carmina Burana. Középkori diákdalok*, szerk. KARDOS Tibor, Magyar Helikon, Budapest, 1979. Az antológia következő versei: *Félre könyvek, doktrinák*, ford. SZABÓ Lőrinc, *Földönfutó pap vagyok*, ford. WEÖRES Sándor, *Játszom Ceciliával*, ford. VÉGH György, *Ámor gazda mindenem*, ford. CSORBA Győző

- **középfancia:** François VILLON, *Nagy Testamentum*, ford. SZABÓ Lőrinc et al., sok kiadás, (például Európa, Budapest, 1983).

7. Reneszánsz és barokk líra

A versek többsége megtalálható a www.magyarulbabelben.net honlapon.

PETRARCA, *Daloskönyv*, számos kiadás, pl. *Francesco Petrarca daloskönyve*, szerk. KARDOS Tibor, Európa, Budapest, 1974. Csak ezek a számozott versek: 1 (ford. CSORBA Győző), 20 (ford. KÁROLYI Amy), 30 (ford. JÉKELY Zoltán), 70 (ford. CSORBA Győző), 106 (ford. MAJTÉNYI Zoltán), 149 (ford. CSORBA Győző), 189 (ford. SZABOLCSI Éva), 190 (ford. SIMON Gyula), 211 (ford. KÁROLYI Amy), 365 (ford. SÁRKÖZI György), 366 (ford. WEÖRES Sándor)

Francia reneszánsz, innen: *Ronsard és a francia reneszánsz költői*, szerk. BÁRDOS László, Európa, Budapest, 1986.

Pierre de RONSARD, *Mint őzbak*, ford. TÓTH Judit, *Hevertem április huszadikán*, ford. NEMES NAGY Ágnes, *Ha majd öreg leszel*, ford. SZABÓ Lőrinc

Clément MAROT, *Rondó arról, aki éjjel járt kedveséhez*, ford. RÓNAY György

Louise LABÉ, *Élek, halok*, ford. ILLYÉS Gyula, *Amíg szemem*, ford. NEMES NAGY Ágnes, *Csókolj még*, ford. SZABÓ Lőrinc

Joachim DU BELLAY, *Megszentelt dombok*, ford. RADNÓTI Miklós

SHAKESPEARE-szonettek közül a következők: 20, 23, 63, 71, 75, 130, 135, 136, 144 (ford. SZABÓ Lőrinc), számos kiadás, elérhető itt is: <https://mek.oszk.hu/00400/00494/00494.htm>

Angol reneszánsz: Donne és az angol barokk költői

John DONNE, *A bolha*, ford. VAS István, *Búcsúzás, megtiltva bánatot*, ford. KÁROLYI Amy, *Szent szonettek 1–7*, ford. VAS István, SZILÁGYI Anikó, BABITS Mihály, KÁLNOKY László, SIKLÓS István, EÖRSI István. Online elérhető: <http://www.magyarulbabelben.net>

Andrew MARVELL, *Rideg úrnőjéhez*, ford. VAS István, Online elérhető: <http://www.magyarulbabelben.net>

Luis de CAMOËS, *Szerelme tárgyává lesz a szerelmes*, ford. HÁRS Endre, *Megkínoztak az évek, tönkrenyűztak*, ford. SZABÓ Lőrinc

Luis de GÓNGORA, *Egy lovagra, aki szonettnek mondott egy románcot*, ford. WEÖRES Sándor, *Egy lovagra, aki egy hölgygel együttlétén, nem tudta teljesíteni annak vágyait*, ford. KÁLNOKY László = UŐ., *Válogatott versek*, vál. ANDRÁS László, Európa, Budapest, 1966, 120, 114.

Garcilaso de la VEGA, *Vad úton értem el e puszta tájra*, ford. ORBÁN Ottó

Francisco de QUEVEDO, *Csitt*, ford. TÍMÁR György, *Egy nagyorrú emberre*, ford. SIMOR András

8. A reneszánsz és barokk epika

Ludovico ARIOSTO, *Az eszeveszett Orlando*, ford. SIMON Gyula), 2 kötet, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest 1994. (Csak az 1–3. ének!)

Torquato TASSO, *A megszabadított Jeruzsálem*, ford. HÁRS Ernő, Szt. István Társulat, Budapest, 2013. (Csak az 1–3. ének!)

9. A regény a lovagkor után

François RABELAIS, *Pantagruel*, ford. GULYÁS Adrienn, Osiris, Budapest, 2010 (Osiris diákkönyvtár).

Diego Hurtado de MENDOZA, *Lazarillo de Tormes élete, jó sora és viszontagságai*, ford. BENYHE János, <http://mek.oszk.hu/03700/03730/>

Miguel de CERVANTES Saavedra, *Az elmés nemes Don Quijote de la Mancha*, (GYÖRY Vilmos fordításának felhasználásával ford. BENYHE János, versford. SOMLYÓ György, Európa, Budapest, 2005. (Csak az I. kötet!)

10. A dráma változatai

Adam le BOSSU, *Robin és Marion*, ford. NAGY László = *Szamártestamentum. Középkori francia mesék és bohózatok*, vál. LUKÁCSY Sándor, Helikon, Budapest, 1983, 359–388.

Akárki, ford. TELLÉR Gyula = *Akárki. Misztériumjátékok, mirákulumok, moralitások*, vál. SZENCZI Miklós, Európa, Budapest, 1984, 500–545.

Pathelin Péter prókátor, ford. ILLYÉS Gyula = *Szamártestamentum*, 403–464.

RUTEBEUF, *Teofil csodája*, ford. JÉKELY Zoltán = *Akárki*, 145–210.

William SHAKESPEARE, *Hamlet*, ford. NÁDASDY Ádám, *Szentivánéji álom*, ford. NÁDASDY Ádám, számos kiadás

Pedro CALDERÓN de la Barca, *Az élet álom*, (ford. MESTER Yvonne – TÉREY János, Nemzeti Színház, Budapest, 2005.

MOLIÈRE, *Tartuffe*, ford. VAS István, számos kiadás; *Don Juan*, ford. PETRI György = MOLIÈRE, *Drámák*, Jelenkor, Pécs, 1995, 1999.